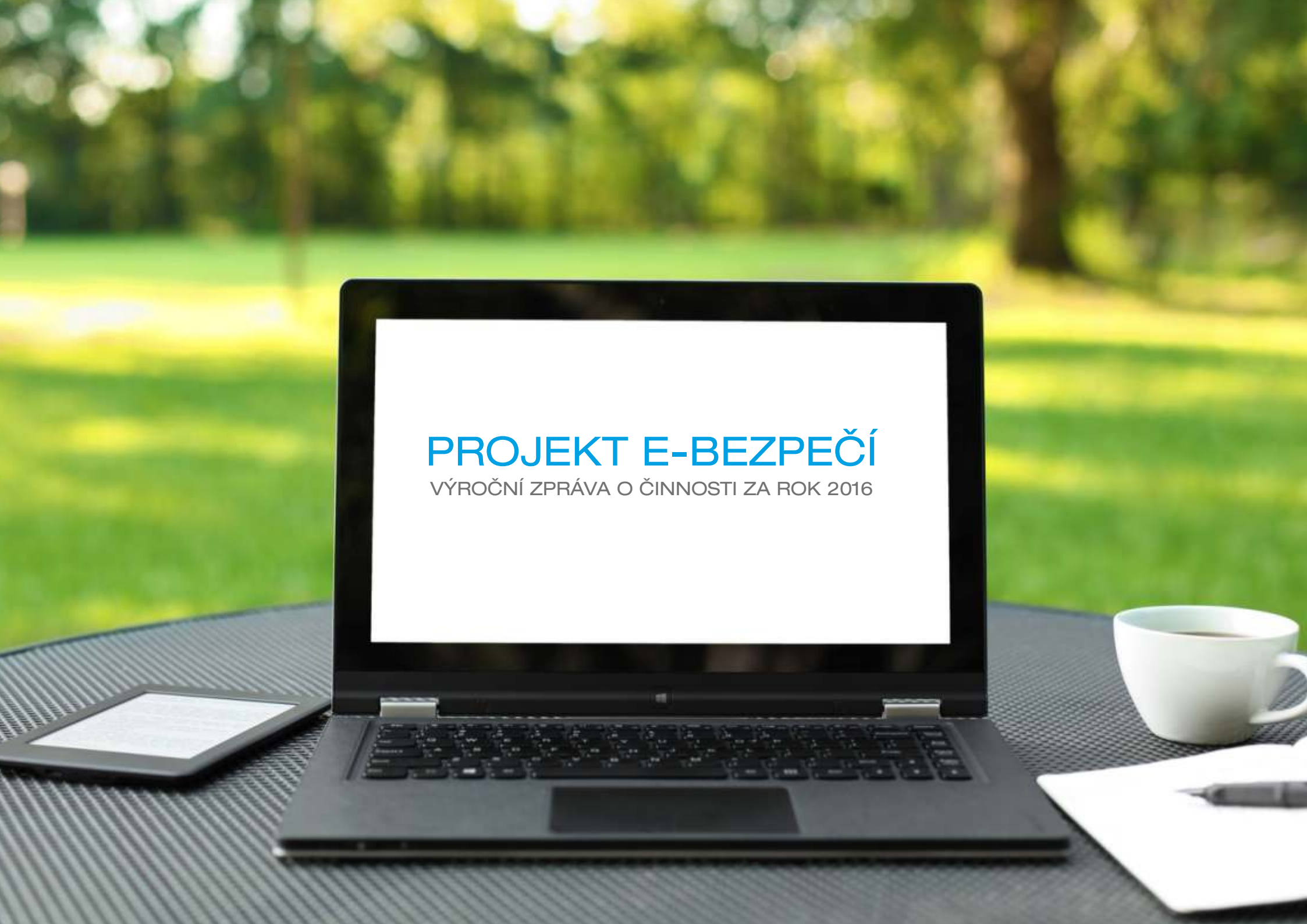

bezpečí

PROJEKT E-BEZPEČÍ
VÝROČNÍ ZPRÁVA O ČINNOSTI ZA ROK 2016

Slovo úvodem

Vážení přátelé,
projekt E-Bezpečí, realizovaný Centrem prevence rizikové virtuální komunikace Pedagogické fakulty Univerzity Palackého, oslavil v tomto roce již 9. výročí. Za dobu své existence prošel rychlým vývojem a stal se důležitým a uznávaným článkem v systému prevence rizikového chování na internetu. Institucionální záštitu nad projektem převzala Pedagogická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci, která týmu E-Bezpečí poskytla prostor pro rozšíření působnosti v oblasti vědecké, edukační a preventivní.

V průběhu roku 2016 se nám podařilo zrealizovat řadu aktivit, zejména velké množství vzdělávacích akcí pro děti i dospělé a reprezentativní výzkum zaměřený na kyberšikanu zaměřenou na české učitele. Projekt v roce 2016 poskytl pomoc téměř třem stovkám obětí internetové kriminality, v mnoha případech v součinnosti s policií. Detailní výstupy jednotlivých aktivit jsou rozebrány v dalších částech této zprávy.

Velmi si ceníme také úspěšné spolupráce s komerčními subjekty, zejména firmami O2 Czech Republic, Seznam.cz, Vodafone a Google, které nám díky své podpoře pomáhají výrazně rozvíjet naše aktivity, stejně tak jako podpory MVČR, MŠMT, krajů a měst.

Dovolte mi, abych poděkoval všem, kteří se na realizaci projektu E-Bezpečí podíleli a dále podílejí – děkuji lektorskému, poradenskému i výzkumnému týmu projektu, díky patří rovněž všem donátorům, kteří naše aktivity podporují (a doufáme, že nadále podporovat budou).

dr. Kamil Kopecký
vedoucí projektu E-Bezpečí
a
Centra prevence rizikové virtuální komunikace
Pedagogické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci

O projektu E-Bezpečí

E-Bezpečí je národní projekt zabývající se komplexním řešením problematiky rizikového chování na internetu a souvisejícími fenomény. Specializuje se zejména na prevenci, vzdělávání, výzkum a intervenci. Realizátorem projektu je Centrum prevence rizikové virtuální komunikace Pedagogické fakulty Univerzity Palackého.

Projekt E-Bezpečí se věnuje především těmto tématům:
a) kyberšikana a sexting (různé formy vydírání, vyhrožování, poškozování obětí s využitím informačních a komunikačních technologií),
b) kybergrooming (manipulativní internetová komunikace směřující k osobní schůzce s obětí),
c) kyberstalking a stalking (nebezpečné pronásledování s využitím ICT),
d) rizika sociálních sítí (zejména sociální sítě Facebook) a další potenciálně riziková virtuální prostředí,
e) spam a hoax (šíření nevyžádaných a poplašných zpráv),
f) phishing a zneužití osobních údajů v prostředí elektronických médií.

Základním východiskem činnosti projektu je **terénní práce s nejrůznějšími cílovými skupinami**, přednášková činnost, realizace preventivních vzdělávacích akcí apod. Přednášky/besedy mapují konkrétní nebezpečné jevy, nabízí možnosti prevence a strategie obrany proti útočníkům. Představa o problematice je vytvářena na základě modelových situací i skutečných kauz. Besedy mají multimediální charakter (jsou doprovázeny prezentací a videoukázkami).

Mezi cílové skupiny projektu E-Bezpečí patří **žáci základních škol, studenti středních škol, VOŠ a vysokých škol.,učitelé, preventisté sociálně patologických jevů, metodici prevence, psychologové, policisté (městská policie, Policie ČR), manažeři prevence kriminality, vychovatelé, pracovníci OSPOD , pediatři a v neposlední řadě také rodiče**.

Kromě vzdělávacích akcí projekt E-Bezpečí uskutečňuje také pravidelná celorepubliková výzkumná šetření zaměřená na rizikovou komunikaci v online prostředí, provozuje online poradnu, vydává řadu tiskovin pro učitele, žáky i rodiče a realizuje mnoho dalších aktivit.

Kontakt

Centrum prevence rizikové virtuální komunikace
Pedagogická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci
Žižkovo nám. 5, 771 40 Olomouc

Web: www.e-bezpeci.cz, www.prvok.upol.cz
E-mail: info@e-bezpeci.cz

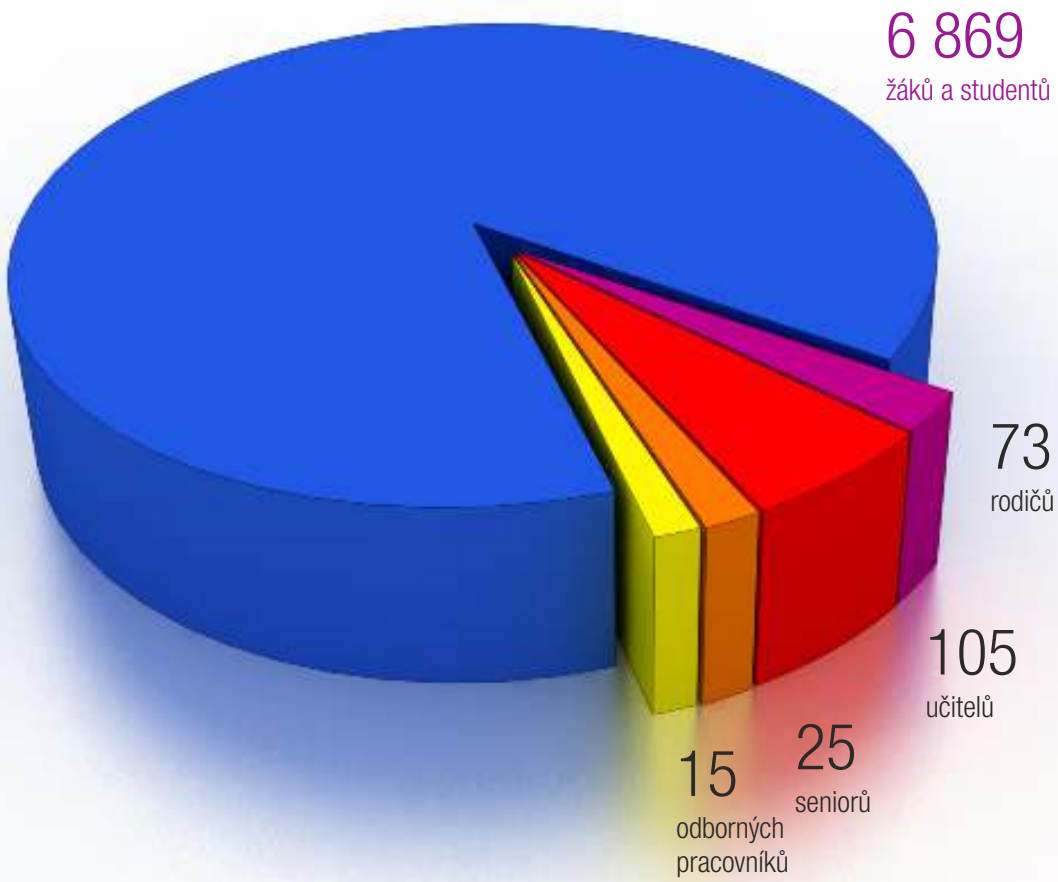

Vzdělávání (rok 2016)

Klíčovou aktivitou projektu E-Bezpečí je realizace vzdělávacích akcí pro nejrůznější cílové skupiny, zejména pro žáky základních škol, studenty středních, VOŠ a vysokých škol, rodiče, učitele, policisty, psychology, pracovníky OSPOD, firemní zaměstnance a také seniory. Vzdělávací akce jsou zaměřeny na témata spojená s rizikovým využíváním internetu a mobilních telefonů, zejména na kyberšikanu, kybergrooming, sexting, rizika sociálních sítí a ochranu osobních údajů v prostředí internetu.

Vzdělávací aktivity probíhají v rámci celé České republiky. Jsou certifikovány a akreditovány MŠMT.

Počty proškolených osob (2016)

Počty vzdělávacích akcí (2016)

- 219 vzdělávacích akcí pro děti (žáky ZŠ, studenty SŠ)
- 6 vzdělávacích akcí pro pedagogické pracovníky
- 3 vzdělávací akce pro rodiče
- 2 vzdělávací akce pro seniory
- 1 vzdělávací akce pro další cílové skupiny

Počty proškolených osob (2016)

- 6 869 žáků ZŠ, studentů SŠ, VOŠ a VŠ
- 105 učitelů
- 73 rodičů
- 25 seniorů
- 15 odborných pracovníků

Celková sumarizace (2007–2016)

- 40 626 žáků ZŠ, studentů SŠ, VOŠ a VŠ
- 3 373 učitelů
- 1 244 policistů
- 105 zaměstnanců firem
- 140 seniorů
- přes 1000 rodičů

Detailní informace o počtech proškolených v dalších cílových skupinách nejsou evidovány.

Certifikace

Od roku 2015 je Centrum prevence rizikové virtuální komunikace Pedagogické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci certifikovaným pracovištěm v oblasti školské všeobecné primární prevence.

Rozsah certifikace číslo 46/16/1/CE pro program školské všeobecné primární prevence nazvaný E-Bezpečí:

1. Šikana a extrémní projevy agrese, kyberšikana
2. Sexuální rizikové chování
3. Prevence v adiktologii
4. Základní vzorce bezpečného chování napříč typy rizikového chování
5. Právní vědomí napříč typy rizikového chování
6. Prekriminální a kriminální chování napříč typy rizikového chování

Certifikace je platná do 8. 1. 2020.

Certifikace odborné způsobilosti poskytovatelů programů školské primární prevence rizikového chování zajišťuje posouzení a formální uznání, že poskytovatel a jím realizovaný program odpovídá stanoveným kritériím kvality a komplexnosti.

CERTIFIKÁT

Číslo: 46/14/1/CE

Držitel: Univerzita Palackého v Olomouci
Pedagogická fakulta
Centrum prevence rizikové virtuální komunikace

IČO: 61989592

Registrované sídlo: Křižkovského 8, 771 47 Olomouc

Pro programy školské všeobecné primární prevence

ROZSAH CERTIFIKACE

Číslo: 46/14/1/CE

Držitel: Univerzita Palackého v Olomouci
Pedagogická fakulta
Centrum prevence rizikové virtuální komunikace

IČO: 61989592

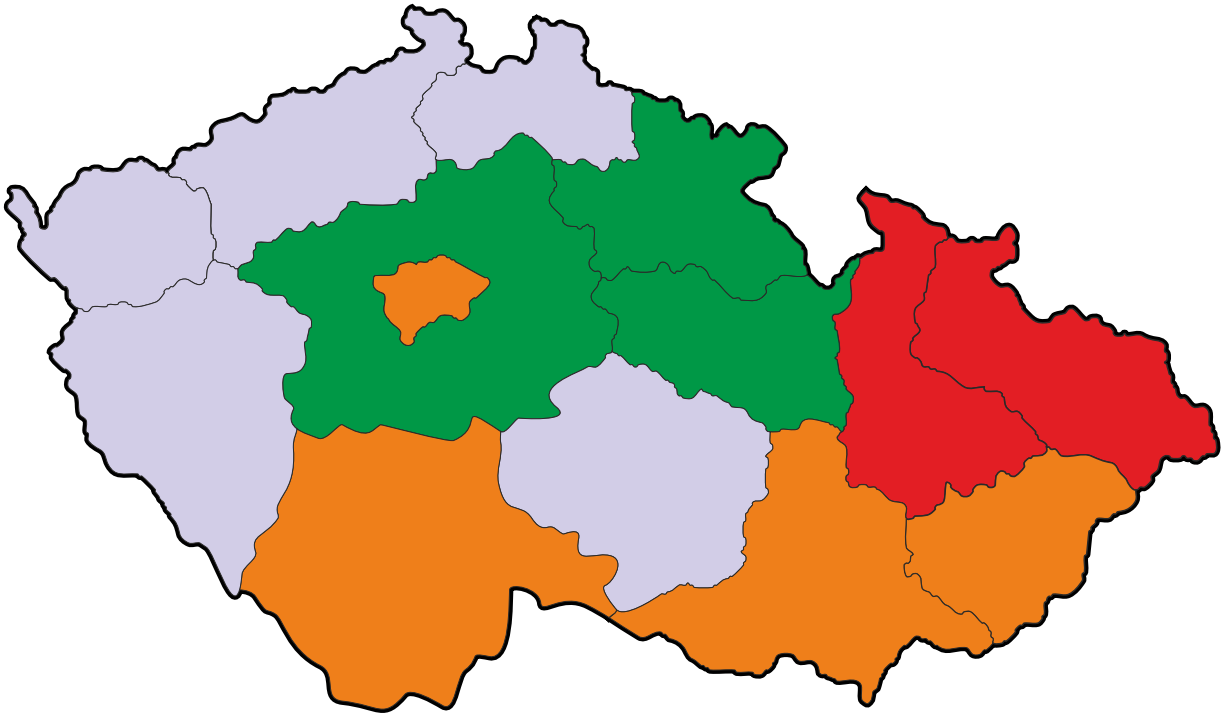
Registrované sídlo: Křižkovského 8, 771 47 Olomouc

Mapa působnosti projektu E-Bezpečí

Projekt E-Bezpečí působí na celém území České republiky. Díky dotacím poskytnutým z rozpočtů statutárních měst Olomouc a Ostrava probíhá nejvíce vzdělávacích akcí právě v těchto regionech (Olomoucký a Moravskoslezský kraj). Díky podpoře komerčních firem se aktivity rychle rozšiřují do dalších částí ČR.
Níže uvedená mapa zobrazuje množství vzdělávacích akcí rozložených podle jednotlivých regionů.

Regionální rozložení vzdělávacích akcí projektu E-Bezpečí v roce 2016

- regiony s vysokým počtem vzdělávacích akcí
- regiony se středním počtem vzdělávacích akcí
- regiony s nižším počtem vzdělávacích akcí
- regiony s malým počtem vzdělávacích akcí

Mapa proškolených institucí

Níže uvedená mapa zachycuje více než 300 míst, ve kterých byl realizován vzdělávací program E-Bezpečí.
Na mapě nejsou rozlišeny akce pro děti a pro dospělé.

Interaktivní mapa s označením konkrétních míst je k dispozici na webových stránkách projektu www.e-bezpeci.cz.
Mapa je zpracována s použitím technologie Google Maps.

Ukázky ze vzdělávacích a osvětových aktivit

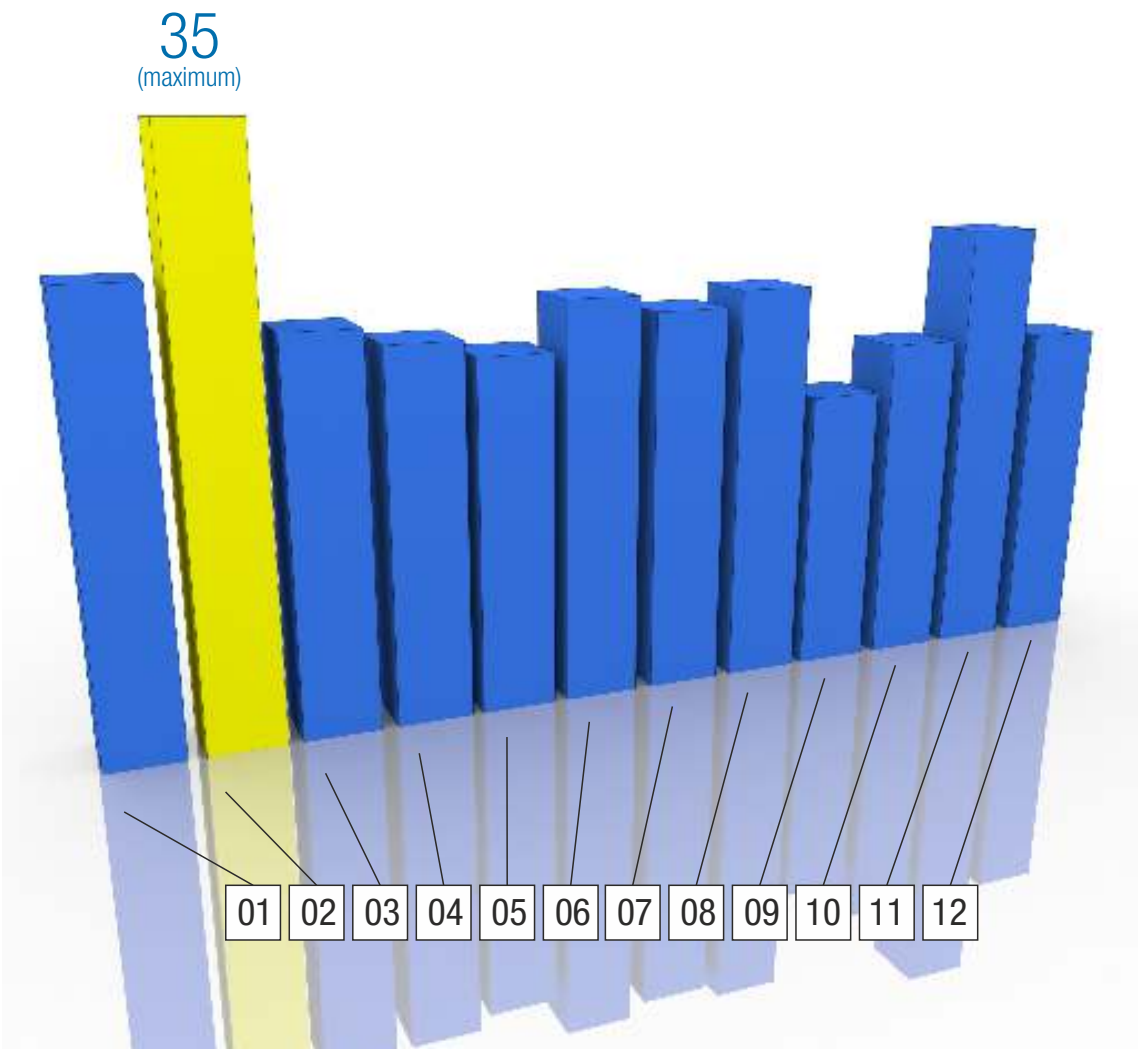

Online poradna (rok 2016)

Důležitou aktivitou projektu E-Bezpečí je online poradna, jejíž provoz byl zahájen v roce 2010. Poradna poskytuje bezplatné anonymní poradenství všem, kteří se dostali do obtížné životní situace spojené se zneužitím internetu či mobilních telefonů. Poradna je provozována ve spolupráci s Policií ČR, statutárním městem Olomouc, statutárním městem Ostrava a Pedagogickou fakultou Univerzity Palackého v Olomouci. Dále spolupracuje s Linkou bezpečí, bezpečnostními experty firem Seznam.cz, Google, Vodafone a dalšími poradenskými linkami a krizovými centry.

Počty případů řešených v roce 2016

Aktivity online poradny (2016)

- 293 řešených případů
- 59 případů předáno k řešení Policii ČR
- provedeno 26 blokací závadného obsahu na internetu

- web: www.napisnam.cz

Nejčastěji řešené problémy

(řazeno dle frekvence)

- stalking (nebezpečné pronásledování)
- únik intimních materiálů do prostředí internetu (sexting)
- útok na e-mailový či jiný účet, krádež hesla
- kyberšikana a další formy virtuální agrese
- závadný obsah na sociálních sítích
- vydírání, vyhrožování v prostředí internetu

Celková sumarizace (2010–2016)

Od doby svého vzniku v roce 2010 řešil tým online poradny projektu E-Bezpečí **více než 2 000** případů spojených se zneužitím internetu a mobilních telefonů.

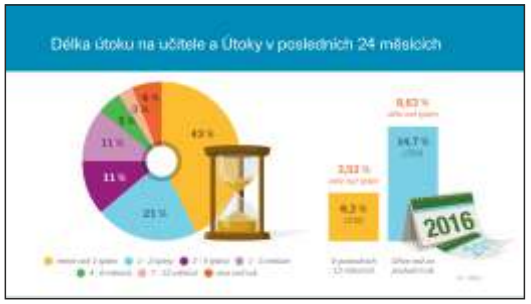
293
řešených případů
v roce 2016

Výzkum (rok 2016)

Mezi každoroční aktivity realizované projektem E-Bezpečí patří výzkumná šetření zaměřená na výskyt rizikových komunikačních jevů u dětí, ale také dospělých.

V roce 2016 byl ve spolupráci s firmami O2 Czech Republic a Seznam.cz zrealizován celorepublikový výzkum **Národní výzkum kyberšikany zaměřené na učitele**.

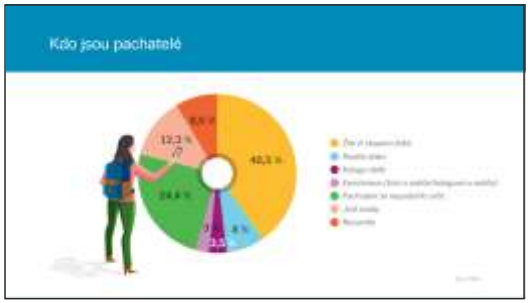

Národní výzkum kyberšikany zaměřené na učitele

- více než 5000 respondentů z celé ČR
- kvantitativní výzkumné šetření

Granty a dotace (rok 2016)

Tým projektu E-Bezpečí každoročně usiluje o získání dotací na zajištění co největšího počtu edukačních a výzkumných aktivit. Díky dotační podpoře jsme schopni nabízet množství vzdělávacích akcí pro konkrétní cílové skupiny zdarma. K nejdůležitějším poskytovatelům dotací na aktivity projektu E-Bezpečí patřila v roce 2016 statutární města Olomouc a Ostrava, se kterými již spolupracujeme několik let, a také MVČR. Mezi důležité donátory rovněž patří významní zástupci firem poskytujících internetové služby a mobilní technologie, jako je společnost O2 Czech Republic, Vodafone, Google a Seznam.cz.

Poskytovatelé grantové podpory

- O2 Czech Republic
- Google
- Seznam.cz
- Vodafone
- Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR
- Ministerstvo vnitra ČR
- Olomoucký kraj
- Statutární město Olomouc
- Statutární město Ostrava

Multizdrojové financování

Aktivity projektu E-Bezpečí jsou realizovány díky multizdrojovému financování, které kombinuje veřejné zdroje (finanční podpora programů prevence rizikového chování a prevence kriminality) a soukromé finanční prostředky.

Aby však bylo možné udržet a rozšiřovat stávající aktivity projektu, neustále hledáme další partnery, kteří nám umožní posílit a udržet stabilní financování všech stávajících i nově vzniklých aktivit.

Ocenění - Evropská cena prevence kriminality 2015 (1. místo)

Evropská cena prevence kriminality (ECPA - European Crime Prevention Award) je prestižní soutěž oceňující každoročně nejlepší evropský projekt v oblasti prevence kriminality. V roce 2015 byl **nejlepším národním projektem vyhodnocen projekt E-Bezpečí** Centra prevence rizikové virtuální komunikace Pedagogické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci a reprezentoval Českou republiku v Lucembursku na výroční konferenci EUCPN, kde byl oceněn jako 4. nejlepší evropský projekt v oblasti prevence kriminality zaměřené na mládež v kyberprostoru.

Ocenění za 1. místo předal realizátorům projektu E-Bezpečí Mgr. David Chovanec, ředitel odboru bezpečnostní politiky a prevence kriminality Ministerstva vnitra ČR.

OCENĚNÍ

Publikace, tiskoviny

Nedílnou součástí edukačních a intervenčních aktivit projektu E-Bezpečí je publikace tiskovin shrnujících aktuální situaci v oblasti problematiky rizikového chování v prostředí internetu. Tyto materiály jsou určeny zejména učitelům a osobám pracujícím s dětmi, rodičům a dětem. Produkované materiály jsou k dispozici v tištěné i elektronické podobě (zdarma ke stažení na stránkách www.e-bezpeci.cz).

Publikace, tiskoviny, odborné texty

A. Odborné monografie

- Rizikové formy chování českých a slovenských dětí v prostředí internetu
- Rizika internetové komunikace v teorii a praxi
- Rizikové chování studentů Pedagogické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci v prostředí internetu
- Nebezpečí internetové komunikace IV

B. Tiskoviny pro žáky a učitele

- Rizika sociální sítě Facebook (2. vydání)
- Online poradna E-Bezpečí (2. vydání)
- Přehledový list Kyberšikana I, II (dotisk)
- Přehledový list Kybergrooming (dotisk)
- Nebezpečné jevy spojené s používáním internetu a mobilních telefonů (dotisk)
- Pracovní list Rozpoznej sexuálního útočníka

C. Tiskoviny pro rodiče

- Pravidla bezpečného používání internetu pro rodiče

D. Další materiály

- Výzkumná zpráva Národní výzkum kyberšikany zaměřené na učitele 2016
-

Internetový portál E-Bezpečí

Internetový portál E-Bezpečí poskytuje návštěvníkům informace z oblasti rizikového chování ve virtuálních prostředích, zejména na internetu. Portál je primárně určen pedagogům a rodičům, je však využíván rovněž vysokoškolskými studenty, policisty, sociálními pracovníky a v neposlední řadě také dětmi.

Portál je zařazen mezi doporučené zdroje Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR pro oblast primární prevence se zaměřením na elektronická média.

www.e-bezpeci.cz

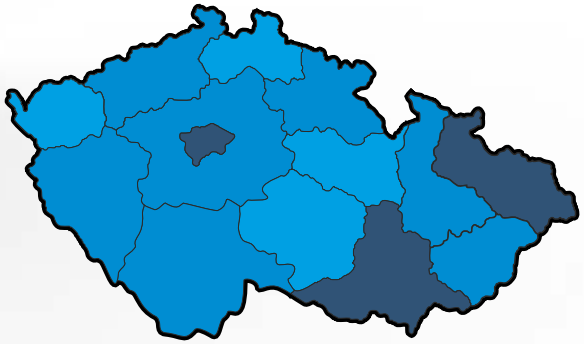
144 573

návštěv
v roce 2016

71 074

unikátních návštěvníků
v roce 2016

Rozložení návštěv portálu E-Bezpečí podle regionů
(za období 1. 1. 2016 až 31. 12. 2016)

Internetový portál E-Bezpečí

- Základní informační platforma projektu E-Bezpečí.
- Více než 1 500 odborných textů (články, studie...).
- Více než 90 % původních informací.
- Portál je propojený s online poradnou.
- Informační zdroj doporučený MŠMT ČR.
- Adresa: **www.e-bezpeci.cz** nebo **www.ebezpeci.cz.**

Obsah portálu

- Texty mapující rizikové chování na internetu.
- Odborné studie.
- Výsledky terénních výzkumů.
- Prezentace pro učitele, rodiče a žáky.
- Tiskoviny pro učitele a žáky.
- Archiv rozhlasových pořadů E-Bezpečí.
- Interaktivní mapa proškolených institucí.
- Nabídka vzdělávacích aktivit.

Internetové odkazy

http://www.e-bezpeci.cz
http://www.ebezpeci.cz
http://vzdelavani.e-bezpeci.cz
http://sl.e-bezpeci.cz
http://www.napisnam.cz
http://www.sexting.cz
http://www.e-bezpeci.cz/jitcinejit
http://www.ditevohrozeni.cz
http://www.kybersikana.cz

Další aktivity

Dětská univerzita Univerzity Palackého

Centrum prevence rizikové virtuální komunikace již několik let zajišťuje vzdělání dětí v rámci projektu Dětská univerzita Univerzity Palackého. Během této akce mají děti ve věku 8-12 let unikátní příležitost vyzkoušet si vysokoškolské studium na Univerzitě Palackého a díky interaktivním přednáškám workshopům se seznámit s nejrůznějšími vědními obory.

Další informce: www.pevnostpoznani.cz/detska-univerzita

Veletrh vědy a výzkumu Univerzity Palackého

Veletrh vědy a výzkumu Univerzity Palackého v Olomouci je tradiční akce, jejímž cílem je zábavnou a poučnou formou přiblížit dětem i dospělým všechny oblasti vědy netradičními pokusy a prezentacemi (např. formou divadelních představení, chemickými experimenty s výbušnými a hořlavými látkami, představením lidského těla, jak ho neznáte či zajímavými sportovními aktivitami).

Projekt E-Bezpečí je jedním z vystavovatelů. Návštěvníci stánku E-Bezpečí si mohli vyzkoušet např. rozpoznávání falešných profilů, identifikaci internetových abuzérů v prostředí internetu, rozpoznávání skutečných a modifikovaných fotografií a videí na internetu apod. Seznámeni byli rovněž s různými formami kyberšikany, sextingem, dospělí pak ocenili důležité informace o stalkingu a nebezpečném vydírání.

Další informace: www.pevnostpoznani.cz

Další aktivity

Webrangers

Projekt Web Rangers, realizovaný českým Googlem ve spolupráci s E-Bezpečím a Google EDU Group ČR, se zaměřuje na žáky ve věku 13-15 let z celé České republiky. Cílem projektu je motivovat teenagery z celé České republiky, aby mezi sebou šířili znalosti a zkušenosti s bezpečným užíváním internetu. V roce 2015 byl projekt rozšířen o specializovaný e-learningový MOOC kurz pro děti, ale také dospělé uživatele internetu. Od roku 2016 jsou aktivity víceméně udržovány prostřednictvím diskusních skupin a také portálu www.seduo.cz.

Více o projektu naleznete na www.webrangers.cz.

Utubering 2016

Utubering je největším festivalem uživatelů YouTube v České republice, kterého se zúčastnilo před 20 000 návštěvníků - převážně dětí a jejich rodičů. Partnerem festivalu se stal také projekt E-Bezpečí, který v rámci rodičovské zóny prezentoval aktivity spojené s bezpečnějším využíváním internetových služeb dětmi a také dospělými.

Více o projektu naleznete na www.utubering.cz.

Partneři

Rádi bychom poděkovali všem partnerským institucím za podporu v roce 2016, zejména pak našemu generálnímu partnerovi společnosti O2 Czech Republic.

generální partner projektu E-Bezpečí

Generální partner projektu E-Bezpečí:

O2 Czech Republic

Další partneři:

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR
Ministerstvo vnitra ČR
Google ČR
Seznam.cz
Policie ČR
Statutární město Olomouc
Statutární město Ostrava
Nadace Vodafone
Vodafone
Český rozhlas Olomouc
Česká televize
Olomoucký kraj
Linka bezpečí
Aukro
a další

Kontakty

Poštovní adresa:
Centrum prevence rizikové virtuální komunikace (Centrum PRVoK)
Projekt E-Bezpečí
Pedagogická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci
Žižkovo nám. 5, 771 40 Olomouc

E-mailové kontakty:
info@e-bezpeci.cz (obecný e-mailový kontakt)
vzdelavani@e-bezpeci.cz (oddělení vzdělávání)
redakce@e-bezpeci.cz (redakce portálu E-Bezpečí)
prvok@upol.cz (kontakt na Centrum PRVoK)

Telefony:
+420 777 146 808 (vedoucí projektu)
+420 776 322 357 (objednávky vzdělávacích akcí)

Facebook:
www.facebook.com/ebezpeci

Web:
www.e-bezpeci.cz, www.ebezpeci.cz (centrální portál)
www.prvok.upol.cz (web Centra PRVoK)
www.napisnam.cz (online poradna)
www.ditevohrozeni.cz (první pomoc pro pedagogy a vychovatele)
www.sexting.cz (miniwebsite zaměřený na oblast sextingu)

Vydalo:
Centrum prevence rizikové virtuální komunikace
Pedagogická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci
Olomouc, 2016

Vydalo Centrum prevence rizikové virtuální komunikace
Pedagogická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci
Žižkovo nám. 5, 771 40 Olomouc

www.prvok.upol.cz
© 2017 Všechna práva vyhrazena.